

fractal
Η ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

42ο τεύχος

08/11/2017, 12:21 MM

Αντλώντας από τη Μνήμη

Γράφει η Κατερίνα Καριζώνη //

Πολύνα Γ. Μπανά, «Η καταφανής εξωστρέφεια των φωνηέντων», ποιήματα, εκδ. Σαιξπηρικών, 2017

Η Πολύνα Μπανά είναι μια νέα ποιήτρια, αλλά θεραπεύει την ποίηση, τις τέχνες και τα γράμματα εδώ και πολλά χρόνια. Γνωστή πνευματική προσωπικότητα της Δράμας με αξιόλογη δραστηριότητα στα πολιτιστικά πράγματα της πόλης της, εξέδωσε τα ποιήματά της για πρώτη φορά φέτος με τον γενικό τίτλο «Η καταφανής εξωστρέφεια των φωνηέντων». Η συλλογή της, η οποία έχει εξαιρετικό ενδιαφέρον, περιλαμβάνει 35 ποιήματα γραμμένα με προσωπικό ύφος και μια ιδιαίτερη τεχνική που κάνει την ποίησή της ευδιάκριτη από τις πρώτες κιόλας σελίδες. Η τεχνική αυτή συνίσταται στην λιτότητα της έκφρασης, την αμεσότητα, την ειλικρίνεια, τον ρεαλισμό και συχνά τον αυτοσαρκασμό. Ο λόγος της εξωστρεφής, όπως υποδηλώνει και ο τίτλος του βιβλίου, θίγει κοινωνικά, αλλά και υπαρξιακά θέματα ασκώντας κριτική και καυτηριάζοντας τα κακώς κείμενα. Ένας τόπος που μοιάζει ιδανικός, ή μάλλον εξιδανικευμένος για την ποιήτρια είναι η παιδική ηλικία και οι μνήμες που συνδέονται με αυτήν. Γράφει κάπου λοιπόν:

«Έχω,

Μονάχα,

Μια θολή εικόνα στο μυαλό,

Πως τρέχω σ' έναν αγρό,

Κρατώντας ένα κίτρινο μικρό χαρταετό

-και-

Μια θαμπή φωτογραφία, στο συρτάρι,

Όπου μορφάζω στο φακό,

Φορώντας κόκκινα δετά πατίνια.

Η μνήμη είναι η μεγάλη δεξαμενή απ' όπου οι ποιητές και οι συγγραφείς αντλούν συχνά το υλικό τους και το επεξεργάζονται με βάση τις αισθητικές τους επιλογές. Η μνήμη στην περίπτωση της Πολύνας Μπανά μπορεί να είναι «ένα συρτάρι με κλειδιά, ταυτότητες, ληγμένα διαβατήρια, σκόρπιες κουβέντες, σπαράγματα εκφράσεων, είναι ωστόσο προσωπική υπόθεση, επιλεκτική και άκρως μοναδική», όπως δηλώνει. Η μνήμη παίζει κεντρικό ρόλο εδώ, καθώς χρησιμοποιείται ως άξονας γύρω από τον οποίο περιστρέφονται οι ποιητικές εικόνες, οι λέξεις και οι αισθήσεις. Στο ποίημα «Μετακόμιση» μέσα απ' την επιστροφή στο παρελθόν γίνεται μια αποτίμηση των πράξεων, ή μάλλον των παραλείψεων που με τα χρόνια μεταμορφώνονται σε βαζάκια γεμάτα από τα τραγικά «δεν» της ζωής μας και αυξάνονται τόσο πολύ που οι ένοικοι αναγκάζονται να μετακομίσουν. Όμως η μνήμη είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον χρόνο. Ο χρόνος φαίνεται να απασχολεί την ποιήτρια. Σε κάποιο ποίημα ζητάει λίγο χρόνο ακόμα για να εξασκηθεί στους κρυφούς μηχανισμούς των ανθρώπινων σχέσεων, ενώ αλλού σκύβει το κεφάλι πάνω απ' τα βιβλία της δουλειάς κι όταν το ξανασηκώνει έχουν περάσει ήδη είκοσι και πλέον χρόνια. Ο χρόνος εγείρει φυσικά και τα υπαρξιακά ζητήματα. Κι εκεί η ποίηση της Πολύνας Μπανά γίνεται υπαρξιακή, θίγει πανανθρώπινα προβλήματα και αποκτά ένα διαφορετικό βάθος. Σ' ένα άλλο ποίημα άκρως εξομολογητικό με τον τίτλο «Δικαίωμα Ακροάσεως» η ποιήτρια έρχεται αντιμέτωπη με τον άλλο της εαυτό. Γράφει λοιπόν:

«Κάθε δυο χρόνια

-με εξαίρεση τα δίσεκτα-

Τη δεύτερη Τρίτη του τέταρτου μήνα,

Δέχομαι, στο γραφείο μου,

Για ολιγόλεπτη-ο χρόνος είναι πολύτιμος- ακρόαση,

Τον άλλο μου εαυτό.....»

Η ποιήτρια συνομιλεί με τον εαυτό της, ακούει τα «δίκαια» αιτήματά του, δικαιολογείται για τις πράξεις της, αλλού υπεκφεύγει με διάφορα τεχνάσματα και τελικά τον αποπέμπει. Στον ενδιάμεσο χρόνο όμως, όπως γράφει, δίνει εντολή στην γραμματέα της να την απαλλάσσει από την παρουσία του λέγοντάς του ότι «είναι εκτός». Πρωτότυπο και παραστατικό ποίημα σκιαγραφεί τις εσωτερικές συγκρούσεις με το εγώ μας χρησιμοποιώντας τις εκφράσεις του νομικού επαγγέλματος -είναι άλλωστε μαχόμενη δικηγόρος και η ίδια - τις οποίες μετουσιώνει σε ποιητική γραφή.

Μιλώντας γενικά για την ποίηση της Πολύνας Μπανά θα έλεγα ότι διακρίνεται για την πρωτοτυπία της, την ευαισθησία, αλλά και την ρεαλιστική ματιά στα πράγματα. Ακόμα κι όταν μιλάει για τα αισθήματά της αποφεύγει τις λυρικές εκφράσεις, η ποίησή της βρίσκεται στον αντίποδα του λυρισμού, είναι σαρκαστική, εξομολογητική και κυρίως βιωματική. Κυρίαρχο ρόλο παίζουν η μνήμη, η αίσθηση του θανάτου, το μάταιο των ανθρώπινων πράξεων, οι αναμνήσεις των παιδικών χρόνων. Διαπνέεται επίσης από μια έντονη

φιλοσοφική διάθεση, αλλά και χιούμορ που κάνει την γραφή της παιγνιώδη και έξυπνη.

Η οικονομία του λόγου όμως είναι η μεγάλη της αρετή. Η ποιήτρια επιλέγει και μετράει προσεκτικά τις λέξεις, δεν λείπει, ούτε περισσεύει καμία.

«Μια ζωή υπήρξες τόσο χειρουργικά προσεκτική

Στην επιλογή των εκφερόμενων λέξεων

Λέξεις λιμαρισμένες, πανταχόθεν στρογγυλές

Κι αποστειρωμένα ουδέτερες...» δηλώνει και η ίδια στους στίχους της.

Εξωστρεφής, καταγγελτική, αλλά ταυτόχρονα τρυφερή και νοσταλγική η Πολύνα Μπανά μας αφηγείται τα βιώματά της μ' ένα δικό της ποιητικό ιδίωμα. Αυτή είναι και η ιδιαιτερότητά της. Έχει ταυτότητα που διακρίνεται με την πρώτη ματιά, κάτι που λείπει από τους περισσότερους σύγχρονους ποιητές. Δεν σε κουράζει αντίθετα σε αιφνιδιάζει και σε αποπλίζει με την ειλικρίνεια, τον ευρηματικό της λόγο και τον αυτοσαρκασμό της.

<http://fractalart.gr/i-katafanis-exwstrefeia-twn-fwnientwn/>